



กระดานข่าวงานวิจัยใช้ได้จริง :

เจตมูลเพลิงแดง

พืชอาหาร พืชสมุนไพร

กลุ่มวิจัยพฤกษศาสตร์และพืชภัณฑ์พืช

สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร

รายสัปดาห์ที่ ๒ ประจำเดือนกันยายน

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Plumbago indica* L.

วงศ์ : PLUMBAGINACEAE

ชื่ออื่น : คุยวู้ (กะเหรี่ยง-กาญจนบุรี) ตั้งชู้ไว้ (กะเหรี่ยง-แม่ฮ่องสอน)
ปิดปิวแดง (ภาคเหนือ) ไฟใต้ดิน (ภาคใต้) อุบะกูจ๊ะ (มลายู-ปัตตานี)

ชื่อสามัญ : Rose-colored Leadwort, Rosy Leadwort, Fire Plant,
Official Leadwort และ Indian Leadwort

เจตมูลเพลิงแดง เป็นพืชล้มลุกที่มีอายุหลายปีและถือเป็นสมุนไพรเก่าแก่ชนิดหนึ่งของไทยและอินเดียที่มีคุณสมบัติเป็นสมุนไพรสร้อน เป็นสมุนไพรประจำชาติไฟ เพราะมีสร้อน เมื่อสัมผัสโดนยางจากรากจะทำให้ผิวหนังไหม้พอง เหมือนโดนไฟเผา จึงเรียกว่า **เจตมูลเพลิงแดง**

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ไม้พุ่มล้มลุกขนาดเล็ก สูง 0.5-2 เมตร มีอายุหลายปี กิ่งก้านมักทอดยาว ยอดอ่อนสีแดง ลำต้นกลมเรียบ กิ่งอ่อนสีเขียวปนแดง มีสีแดงบริเวณข้อ ใบเดี่ยวเรียงสลับรูปรีแกมรูปไข่กว้าง 3-5 เซนติเมตร ยาว 8-13 เซนติเมตร โคนใบมนหรือกลม ปลายใบแหลม มีสีเขียว ใบบาง แผ่นใบมักปิดกั้นใบและแกนกลางใบอ่อนมีสีแดง ดอกออกเป็นช่อแบบช่อกระจุกเชิงลด ยาว 20-90 เซนติเมตร ก้านช่อดอกยาว 1-3 เซนติเมตร มีดอกย่อยจำนวนมากประมาณ 10-15 ดอก ดอกออกเป็นกลีบดอกสีแดงสด กลีบบางมี 5 กลีบ โคนกลีบดอก 2.5-3.5 เซนติเมตร ปลายแยกเป็น 5 แฉก รูปไข่กลับ ปลายกลีบกลม เป็นดึ่งหนามตอนปลาย ใบประดับและใบประดับย่อยรูปไข่ขนาดเล็ก ยาว 0.2- 0.3 เซนติเมตร กลีบเลี้ยง 5 กลีบ รูปใบหอก เป็นหลอดเล็กยาว 0.5-1 เซนติเมตร มีต่อมทั่วใบ เกสรเพศผู้ 5 อัน ติดตรงข้ามกลีบดอก อับเรณูยาวประมาณ 2 มิลลิเมตร รังไข่รูปรี ก้านเกสรเพศเมียมีหลายขนาดมีขนยาวที่โคน ผลลักษณะเป็นฝักกลม ทรงรียาว เป็นผลแห้งเมื่อแก่แตกตามร่องได้

การใช้ประโยชน์

สรรพคุณ : เป็นยาขมเจริญอาหาร แก้อาการพิการ เป็นยาบำรุง เป็นยาขับประจำเดือน เป็นยาฆ่าเชื้อโรค

ฤทธิ์ทางเภสัชวิทยา : ด้านเชื้อรา
ด้านเชื้อแบคทีเรีย ด้านยีสต์ ยับยั้งเซลล์มะเร็ง
ด้านมาลาเรีย คุมกำเนิด

เรียบเรียงข้อมูล

น.ส.วิลาสินี จิตต์บรรจง

นักวิชาการเกษตรการชำนาญการพิเศษ